

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiadirektiivi)”

KOM(2005) 505 lopullinen — 2005/0211 COD

(2006/C 185/04)

Neuvosto päätti 29. marraskuuta 2005 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 175 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellämainitusta aiheesta

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 21. maaliskuuta 2006. Esittelijä oli María Candelas **Sánchez Miguel**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 20.—21. huhtikuuta 2006 pitämässään 426. täysistunnossa (huhtikuun 20. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 137 ääntä puolesta 3:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK arvostaa ehdotettua direktiiviä, joka liittyy meriympäristön suojelemiseen ja säilyttämiseen tähtäävään teemakohtaiseen strategiaan. Komitea katsoo, että direktiivin avulla voidaan koota yhteen osa nykyisistä säädösvälineistä ja koordinoita niitä. Näin voidaan etenkin ottaa käyttöön ympäristötoimiin sovellettavia menettelyjä, samaan tapaan kuin vesipolitiikan puitedirektiivin nojalla.

1.2 Edellä todetusta huolimatta komitea suhtautuu ehdotukseen kriittisesti ja katsoo, että ehdotettu direktiivi on tarpeellinen mutta riittämätön. Meret ja valtameret ovat siinä määrin pilaantuneita, että nykyisten toimien täytäntöön panemiseksi ja niiden noudattamisen valvomiseksi tarvittaisiin vieläkin velvoittavampia toimia. Ehdotetuilla toimilla puututaan sitä paitsi meriympäristön tilaan vain osittain. Komitea katsookin, että tavoite saavutettaisiin paremmin puitedirektiivin avulla, sillä tällaisen säädöksen nojalla voitaisiin ottaa myöhemmin käyttöön uusia toimia ja kehittää näkökohtia, joihin ei nyt ole kiinnitetty laajaa eikä perusteellista huomiota.

1.3 Jäsenvaltioiden ei tarvitse osoittaa toimiin uusia määrärahoja eikä etenkin lisätä byrokratiaa, kun pitäydytään vanhoissa säädöksissä ja hoitovälineissä. Samalla säädetään yleisön ja sidosryhmien osallistumis- ja kuulemiskeinoista, mikä on erityisen tärkeää, jotta kansalaiset voivat osallistua aktiivisemmin ympäristöasioiden hoitoon.

1.4 ETSK antaa muutamia suosituksia, joita se pitää tarpeellisin ehdotetun säädöksen sisällön parantamiseksi. Näin komissio voi arvioida komitean panosta, sillä komitea on osa kansalaisyhteiskuntaa, johon säädös vaikuttaa.

1.4.1 Ensinnäkin on selkiytettävä ja lisättävä komission mahdollisuutta koordinoita ja valvoa alueviranomaisia, joiden tehtävänä on arvioida toimivaltaansa kuuluvalla meriympäristölle asetettuja tavoitteita ja siihen sovellettavia toimenpiteitä sekä laatia asiaan liittyvät tavoiteohjelmat. Kaikilla rannikkoalueilla on pyrittävä toteuttamaan samantapaisia toimia tasapuolisesti, sillä on hyvä pitää mielessä, että meret ja valtameret ylittävät valtakunnanrajoja. Koordinoimalla toimet keskitetysti voitaisiin puuttua jopa unionin vaikutuspiiriin kuuluvien kolmansien maiden toimintaan, erityisesti sellaisten maiden toimiin, joiden kanssa unioni on kansainvälisessä sopimussuhteessa.

1.4.2 Komitea katsoo, että määritelmien, etenkin ympäristön hyvän tilan määritelmän, perusteena oleviin laatukuvaajiin on lisättävä määrällisiä kuvaajia, samaan tapaan kuin vesipolitiikan puitedirektiivissä säädetään sisävesistä, sillä määrä vaikuttaa suuresti meriveden hyvään tilaan. Ympäristötavoitteet olisi asetettava vähintään tiedonannossa mainitulle tasolle, kuten lausunnon kohdassa 5.5 todetaan, sillä pitäytyminen ehdotetun direktiivin kaltaisissa ylimalkaisissa tavoitteissa voi estää toteuttamista niitä kaikilta osin tehokkaasti.

1.4.3 Tietty alueet luokitellaan erityisalueiksi, koska niillä ympäristötavoitteet eivät toteudu. Alueiden valinta saattaa johtaa väärinkäytöksiin, koska käsite on muotoiltu moniselitteisesti. Komitea ehdottaakin, että alueiden erityispiirteiden syyt sekä menettelyt, joiden mukaisesti komissio hyväksyy tietyn alueen erityisalueeksi, määritellään täysin selkeästi ja tiukasti.

1.5 Komitea mainitsee kaksi seikkaa, jotka ovat ehdotettujen tavoitteiden tehokkaan saavuttamisen kannalta erittäin tärkeitä. Kaikki aiemmin käyttöön otetut meriympäristöön vaikuttavat toimenpiteet on toteutettava välittömästi. Esimerkkeinä mainitakoon Erika I, II ja III -pakettien yhteydessä sovitut toimenpiteet, erityisesti suojasatamat, meriliikenteen Euroopan laajuinen seurantaverkosto, alusten rekisteröintiä valvova tarkastusjärjestelmä, jätteiden tutkiminen ja inventointi (pumput ja radioaktiivisia aineita sisältävät kontit mukaan luettuina) jne.

1.5.1 Lisäksi on pidettävä mielessä meriympäristön tutkimus ja harjoitettava tutkimusta käytännössä. Näin voidaan asettaa entistä selkeämmät tavoitteet ja laatia toimenpideohjelmat ympäristön hyvän tilan ennallistamiseksi. Olisikin pyrittävä osallistumaan aiempaa aktiivisemmin tutkimuksen eurooppalaiseen puiteohjelmiin.

2. Perustelu

2.1 Nyt tehty ehdotus direktiiviksi meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevasta strategiasta pohjautuu komission vuonna 2002 julkaisemaan tiedonantoon ⁽¹⁾. Tavoitteena on edistää merien kestävää käyttöä ja meren ekosysteemien säilyttämistä. Kuudennessa ympäristöä koskevassa toimintaohjelmassa viitataan jo tarpeeseen ottaa käyttöön keinot meriympäristön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi ja todetaan, ettei tavoitteena olevaa unionin merien ja valtamerien kestävää käyttöä pystytä saavuttamaan yksittäisten toimintalinjojen avulla. On käynyt ilmeiseksi, että toimiin on ryhdyttävä pikimmiten, sillä monet kuudennessa ohjelmassa mainituista vaaroista ovat toteutuneet synkimpiäkin ennustuksia pahempina. ⁽²⁾

2.2 Edellä mainitussa tiedonannossa ehdotetun strategian lähtökohtana on Euroopan meriympäristön tilan raju heikkeneminen, johon vaikuttavat ilmastonmuutos, vaarallisten aineiden aiheuttama merien saastuminen, kaupallinen kalastus, merien rehevöityminen sekä eksogeenisten lajien ilmaantuminen Euroopan merille. Meriympäristön tilaa uhkaavat lisäksi institutionaaliset esteet, kuten jäsenvaltioiden yksinomainen toimivalta aluevesillään, kansainväliset yleissopimukset, jotka vaikuttavat myös unionin ulkopuolisiin maihin, sekä lukuisat maailmanlaajuiset sopimukset ⁽³⁾, joita on vaikea panna täytäntöön ja valvoa. Strategia on siis muutettava konkreettisiksi toimiksi kaikista havaituista esteistä huolimatta.

2.3 Komissio julkaisi äskettäin samaan aikaan direktiiviehdotuksen kanssa toisen tiedonannon ⁽⁴⁾, josta ei ole pyydetty ETSK:n lausuntoa. Tiedonannon mukaan komissio laatii lähiaikoina vihreän kirjan meriympäristöä koskevasta strategiasta. ETSK katsoo, että komission olisi otettava huomioon komitean lausunnoissaan esittämät huomiot. Se onnistuisi parhaiten, jos komissio esittäisi komitealle uuden lausuntopyynnön, jotta komitea voisi sisällyttää kyseiseen lausuntoon kantansa meriympäristöön vaikuttavista politiikoista (kalastus, liikenne, polttoaineet jne.) sekä niistä hankkimansa asiantuntemuksen. Kansalaisyhteiskunnan edustajana ETSK on kiinnostunut ilmaisemaan asiasta mielipiteensä.

3. Ehdotuksen pääkohdat

3.1 Meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevaan strategiaan liittyy toimeenpanoväline, joka on mainittu tarkastelun

⁽¹⁾ Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Kohti meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevaa strategiaa”, KOM(2002) 539 lopullinen.

⁽²⁾ Ks. tarkemmin komitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Kohti meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevaa strategiaa” (esittelijä Maria Candelas **Sánchez Miguel**)”, EUVL C 133, 6.6.2003.

⁽³⁾ Johannesburgissa (26. elokuuta — 4. syyskuuta 2002) pidetyn huipukokouksen päätelmien I–IV luvuissa mainitaan joukko meri- ja kalastussopimuksia, merien saastumista koskevia sopimuksia ja tutkimussopimuksia. Ks. ETSK:n lausunto EUVL C 133, 6.6.2003.

⁽⁴⁾ KOM(2005) 505 lopullinen, 14. lokakuuta 2005.

kohteena olevassa direktiiviehdotuksessa. Ehdotuksessa huomioidaan myös kansainväliset yleissopimukset, erityisesti komission ja jäsenvaltioiden hyväksymät Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimukset ⁽⁵⁾, sekä alueelliset yleissopimukset ⁽⁶⁾, joihin sisältyvien velvoitteiden noudattamista nyt annettavan direktiivin tulisi edistää.

3.2 Ehdotettu direktiivi on jaettu viiteen lukuun. Luvussa I säädetään yleisistä säännöistä ja määritellään direktiivin aihe (1 artikla), soveltamisala (2 artikla), merialueet ja osa-alueet (3 artikla) sekä meristrategiat (4 artikla), annetaan jäsenvaltioiden koordinoitua ja yhteistyötä koskevat säännökset (5 artikla) ja luetellaan toimivaltaiset viranomaiset (6 artikla).

3.3 Luvun I sisällöstä kannattaa korostaa 4 artiklaa. Siinä käsitellään meristrategiaa, joka jäsenvaltioiden on laadittava kullekin merialueelleen ja joihin on sisällytettävä vähintään seuraavat seikat:

— alustava arviointi vesien tilasta sekä ihmisten toiminnan vaikutuksesta kyseisiin vesiin

— vesiympäristön hyvän tilan määrittäminen

— ympäristötavoitteiden asettaminen

— tavoitteiden seurantaohjelman laatiminen ja täytäntöönpano.

Strategiaan on liitettävä toimenpideohjelma, joka on toteutettava viimeistään vuonna 2016 ja jonka avulla on tarkoitus saavuttaa merien ja valtamerien ympäristön hyvä tila.

3.4 Luvuissa II ja III meristrategioita käsitellään laajemmin, luvussa II niiden valmistelua ja luvussa III toimenpideohjelmia.

3.4.1 **Meristrategioiden valmistelua** koskevien toimenpiteiden lähtökohtana on, että jäsenvaltiot veloitetaan laatimaan merivesistään alustava arviointi (7 artikla). Sen on sisällettävä erinäisiä seikkoja, joista mainittakoon erityisesti taloudellinen ja sosiaalinen analyysi vesien käytöstä sekä merivesien tilan heikkenemisestä johtuvista kustannuksista. Seuraavaksi määritellään ympäristön hyvä tila (8 artikla ja liite II) ja ympäristötavoitteet (9 artikla ja liite III). Lopuksi säädetään siitä, miten seurantaohjelmat on laadittava (10 artikla ja liitteet II ja IV) ja miten ohjelmat hyväksytään (11 artikla).

⁽⁵⁾ Maaliskuun 23. päivänä 1998 tehdyllä neuvoston päätöksellä 98/392/EY hyväksytty Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimus.

⁽⁶⁾ Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskeva yleissopimus, päätös N:o 94/157/EY; Koillis-Atlantin meriympäristön suojelua koskeva yleissopimus, päätös N:o 98/249/EY; Välimeren suojelemista pilaantumislta koskeva yleissopimus, päätös N:o 77/585/ETY, muutettu vuonna 1995.

3.4.2 Luvussa III säädetään **toimenpideohjelmista**, joita jäsenvaltioiden on laadittava kullekin merialueelleen (12 artikla ja liite V) ympäristön hyvän tilan saavuttamiseksi. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava alustavan arvion pohjalta laadituista ohjelmista komissiolle (14 artikla), joka hyväksyy ohjelmat (15 artikla). Erityisalueita varten säädetään tilapäisistä toimenpiteistä (13 artikla).

3.5 Luvun IV säännökset koskevat merialueiden strategioiden ajantasaistamista (16 artikla) sekä joka kolmas vuosi laadittavia välikertomuksia (17 artikla). Kannattaa erityisesti mainita 18 artikla, jossa säädetään kuulemisesta ja yleisölle tiedottamisesta direktiivin 2003/35/EY mukaisesti. Lisäksi komissio veloitetaan laatimaan arviointikertomuksia direktiivin täytäntöönpanosta saaduista tuloksista (19 artikla) ja tarkistamaan säädöksen sisältö 15 vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta.

3.6 Luku V sisältää tekniset säännökset. Siinä mainitaan erityisesti direktiivin liitteet (21 artikla) sekä komissiota avustava komitea (22 artikla).

4. Huomioita ehdotuksesta

4.1 Nyt tehty ehdotus direktiiviksi liittyy edellä mainittuun komission tiedonantoon neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Kohti meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevaa strategiaa” (ks. tarkemmin kyseisestä tiedonannosta annettu komitean lausunto CESE 578/2003). Tiedonannon pääkohdat ovat seuraavat:

- Yhteisön merialueilla toteutettavat jäsenvaltioiden yksittäiset politiikat eivät kohenna meriympäristöä toivotulla tavalla, vaan meriympäristön tila suorastaan heikkenee vähitellen.
- Valtiot eivät seuraa tehokkaasti merivesien tilaa.
- Meriympäristöstä ei ole riittävästi tieteellistä tietoa. Tutkimusta on lisättävä.
- Meriympäristön suojelemiseksi ja ennallistamiseksi on laadittava strategia. Siihen liittyvät seikat ja tavoitteet on määritelty tyydyttävästi ja kiteytetty 23 mahdolliseen toimeen.

4.2 ETSK:n asiasta antamassa lausunnossa todettiin seuraavaa:

- a) Tiedonanto on edistysaskel käynnistettäessä meriympäristön suojeluun ja ennallistamiseen tähtäävät toimet.

- b) Kaivataan kuitenkin vesipolitiikan puitedirektiiviin sisältyvien menettelyjen tapaista selkeää ja tehokasta metodologiaa.

- c) Lähestymistavan on oltava ekosysteemipohjainen. Samalla on määriteltävä vesien hyvä tila, jaettava merialueet vyöhykkeisiin, päätettävä, millä perustein ja miten viranomaisten toimintaa koordinoidaan, jne.

4.3 Edellä esitetystä näkökulmasta tarkasteltuna nyt ehdotettuun direktiiviin on sisällytetty lukuisia ETSK:n lausunnossa tehtyjä tulkintaehdotuksia, ja siinä säädetään samantapaisesta toimintamenettelystä kuin vesipolitiikan puitedirektiivissä. Komission ja jäsenvaltioiden rooli on kuitenkin hyvin erilainen kuin vesipolitiikan puitedirektiivissä, ja eri elementit liittyvät eri tavoin toisiinsa. Osatekijöiden syitä ja käyttökelpoisuutta ei ole selvitetty riittävästi, ja ne ovat pahasti ristiriidassa keskenään. Ristiriitaista on esimerkiksi se, että

- a) tiedonannossa mainitaan yksittäisten politiikkojen ja yhteisön puitteiden tehottomuus, mutta nyt ehdotetussa direktiivissä toimintarakenne on säilytetty ennallaan
- b) tiedonannossa eri osatekijät, tavoitteet ja toimet on määritelty tarkoin, mutta nyt ehdotetun direktiivin toimet eivät juuri vastaa aiempia määritelmiä.

4.4 ETSK katsoo, että nyt tehty ehdotus direktiiviksi on

- a) tarpeellinen mutta riittämätön ennallistamaan ja suojelemaan Euroopan unionin kannalta kiintoisaa meriympäristöä, sillä unionin edut ulottuvat sen omia aluevesiä laajemmalle
- b) hyvä lähtökohta, mutta useita seikkoja on vielä työstettävä
- c) osittainen, ja siksi säädöstä on kehiteltävä jälkikäteen sisällyttämällä ehdotukseen uusia seikkoja, jotta säädös olisi todella tarpeeksi laaja ja seikkaperäinen puitedirektiivi.

4.5 Direktiivin täytäntöönpanosta vastaavat lähes yksinomaan jäsenvaltiot, ja komission tehtävänä on ohjata toimia. Jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle toimistaan, ja komissio hyväksyy tai hylkää soveltuvin osin ympäristön tilan määrittelyt, ympäristötavoitteet ja indikaattorit, seurantasuunnitelman ja toimenpideohjelman erityisalueineen.

4.6 Sääöksellä ei luoda uusia lainsäädäntö- eikä hallintovälineitä, vaan hyödynnetään yhteisön käyttämiä ja Euroopan unionin allekirjoittamiin kansainvälisiin sopimuksiin sisältyviä nykyisiä välineitä.

- 4.7 Sääöksessä selkiytetään sitä, miten yleisö ja sidosryhmät osallistuvat toimiin jäsenvaltioiden välityksellä.

5. Erityistä

5.1 Kaikkein kunnianhimoisimpiin unionin säädöksiin (vesipolitiikan puitedirektiivi ja IPPC-direktiivi ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämistä) liittyvistä toiminnoista ja säädösten täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa saadut kokemukset osoittavat, että komission on toimittava aktiivisesti sekä valvottaessa että koordinoitaessa ja keskitetäessä valtioiden tueksi tarkoitettuja toimia ja noudatettava samalla toissijaisuusperiaatetta. Komission olisikin koottava alaisuudessaan toimiva suur- ja merialueista vastaavista toimivaltaisista viranomaisista muodostuva foorumi, joissa olisivat edustettuina sidosryhmät ja alan asiantuntemusta omaavat tieteelliset instituutiot sekä kalastuspolitiikasta ja radionuklideista vastaavat viranomaiset.

5.2 Ehdotetussa direktiivissä mainitaan tiedotusvaatimukset ja alustavan arviointiehtoutuksen hyväksymiselle asetetut ehdot, ympäristön hyvä tila, ympäristötavoitteet, seurantaohjelma ja toimenpideohjelma sekä erityisalueille tarkoitetut tilapäiset toimenpiteet. Tämän lisäksi direktiivissä olisi säädettävä menettelyistä ja määräajasta, joiden puitteissa on toimittava, mikäli toimet hylätään. Sidosryhmille ja suurelle yleisölle olisi tarjottava tilaisuus osallistua menettelyyn, ja siihen olisi sisällytettävä riittävästi kannustimia.

5.3 Liitteessä II on kuvattu alustavan arvioinnin sisältö. Taulukossa "Paineet ja vaikutukset" olisi syytä noudattaa ennen direktiiviehdotusta julkaistussa tiedonannossa esitettyjä perusteita ja määritellä paineiden ja vaikutusten antropogeeniset syyt ja suhteuttaa ne kyseisiin ilmiöihin sekä meriympäristön suojeleluun liittyviin seikkoihin ja tavoitteisiin, jotta toimet ja strategian mukaiset politiikat asettuvat oikeisiin suhteisiin.

5.4 Ympäristön hyvä tila ja meriympäristön tila määritellään yleisten laadullisten kuvaajien, perusteiden ja standardien pohjalta. Määritelmään olisi sisällytettävä myös määrällisiä kuvaajia, sillä tietyt sekä alustavaan arviointiin että ympäristön hyvään tilaan liittyvät muuttujat edellyttävät, että kuvaajat heijastavat myös määrää. Myös seurantaohjelmien muuttujia tarkkailtaessa tarvitaan määrällisiä viitearvoja (esimerkiksi kasviplanktonin tiheys).

5.5 Ympäristötavoitteet määritellään 9 artiklassa ja liitteessä III liian yleisin perustein. Olisi aiheellista määritellä vähimmäistekijät ja -tavoitteet, joissa olisi huomioitava vähintään vuonna 2002 julkaistussa tiedonannossa mainitut seikat:

- luonnon monimuotoisuuden pilaantuminen ja elinympäristöjen tuhoutuminen
- vaaralliset aineet
- rehevöityminen
- radionuklidit
- raakaöljyn aiheuttama krooninen pilaantuminen

- jätteet ja roskat
- meriliikenne
- terveys ja meriympäristö
- ilmastonmuutos.

5.6 Toimenpideohjelman (12 artikla ja liite IV) on sisällettävä vähintään ne toimenpiteet, jotka ovat yhteisön lainsäädännön mukaan pakollisia. Tässä tarkoitetaan erityisesti rannikkovesiä koskevaa lainsäädäntöä, jonka nojalla käynnistetyllä toimintaohjelmalla pyritään välttämään edellisessä kohdassa lueteltujen saastelähteiden aiheuttamat vauriot. Ohjelmassa mainitaan myös sellaiset toimenpiteet, joihin kansainväliset sopimukset ja yleissopimukset velvoittavat ryhtymään, sekä tilapäiset toimenpiteet, joiden tarkoituksena on korjata meriympäristön pilaantuminen erityisalueilla. Tällainen muotoilu on sikäli onnistunut, että näin kootaan yhteen eri säädöksissä ja määräyksissä hajallaan olevat toimenpiteet ja menettelyt ja siis helpotetaan niiden noudattamista.

5.6.1 Toimenpideohjelmaa laadittaessa on kuitenkin toisaalta vältettävä pitäytymistä pelkästään edellä luetelluissa seikoissa. Jos kerran on käynyt ilmeiseksi, ettei nykyinen lähestymistapa ole ollut riittävä, jotta sen avulla olisi vältetty ympäristön pilaantuminen, sitä noudattamalla tuskin pystytään saavuttamaan kohdealueen meriympäristön hyvä tila. Tässä mielessä olisi tärkeää levittää säännöllisesti tietoa rannikkovaltioissa toteutetuista hyvistä ympäristökäytännöistä (ympäristöä säästävästä saniteettitiloista, fosfaatteja sisältämättömistä pesuaineista, puskurivyöhykkeistä, rannikolla noudatettavista rajoituksista jne.).

5.7 Ehdotetun direktiivin nojalla jäsenvaltiot voivat valita erityisalueita, joilla ympäristötavoitteita ei voida toteuttaa seuraavista syistä:

- jonkin toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan toimi tai toimien puute
- luonnon tai ylivoimaisen esteen aiheuttamat olosuhteet
- fyysisten ominaisuuksien muutokset sellaisten toimien seurauksena, joiden perusteena on yleinen etu.

5.7.1 Sanamuoto on nykyisellään niin moniselitteinen, että sen soveltaminen saattaa johtaa väärinkäytöksiin. Siksi onkin välttämätöntä

1. määritellä syyt täysin selkeästi ja tiukasti seuraavalla tavalla:
 - luettelemalla toisen valtion toteuttamat tai toteuttamatta jättämät toimet, jotka saattavat vaikuttaa ympäristötavoitteiden saavuttamiseen
 - mainitsemalla ilmiöt, joita pidetään luonnon aiheuttamina olosuhteina, ja perusteet, joiden nojalla ilmiön voidaan päätellä aiheutuneen ylivoimaisesta esteestä

— määrittelemällä perusteet, joiden nojalla käsite ”yleishyödyllinen” määritellään

2. sekä säättää menettelyistä, joiden mukaisesti komissio hyväksyy edellä luetellut poikkeukset, sekä tarjota sidosryhmille ja yleisölle tilaisuus osallistua menettelyihin.

5.8 Koordinointi- ja yhteistyökysymyksissä on syytä pitää mielessä unionin alueelle ulottuvien merien ja valtamerien rannalla sijaitsevat kaikki unionin ulkopuoliset maat eikä ainoastaan sellaisia maita, jotka ovat kansainvälisten sopimusten sopijapuolia. Niitä on kannustettava yhteistyöhön, jotta ympäristöalalla päästään hyviin tuloksiin.

5.9 Ehdotetussa direktiivissä säädetään sidosryhmien ja yleisön osallistumisesta toimiin valtioiden nykyisten järjestelmien välityksellä. Järjestelmät on monissa maissa asetettu kyseenalaisiksi useista syistä: ne eivät ole avoimia, ne vastaavat hitaasti kysyntään, niissä suhtaudutaan moniselitteisesti sidosryhmien organisaatioihin jne. Komission olisikin otettava käyttöön joustava ja tehokas menettely sidosryhmien ja yleisön esittämien valitusten käsittelemiseksi sekä taattava sidosryhmille ja yleisölle oikeus saada tietoa, tulla kuulluiksi ja osallistua prosessiin. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna tekstistä olisi poistettava edellä mainittu peruste, jonka mukaan komissio hyväksyy sille esitetyt toimet soveltuvin osin.

Bryssel 20. huhtikuuta 2006.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Anne-Marie SIGMUND

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Teollisuuden muutosten hallinta rajaseuduilla Euroopan unionin laajentumisen jälkeen”

(2006/C 185/05)

EU:n neuvoston puheenjohtajavaltio Itävalta päätti 20. heinäkuuta 2005 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta *Teollisuuden muutosten hallinta rajaseuduilla Euroopan unionin laajentumisen jälkeen*

Asian valmistelusta vastannut neuvoa-antava valiokunta ”teollisuuden muutokset” antoi lausuntonsa 22. maaliskuuta 2006. Esittelijä oli Marian **Krzaklewski**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 20.—21. huhtikuuta 2006 pitämässään 426. täysistunnossa (huhtikuun 21. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 69 ääntä puolesta ja 2 vastaan 5:n pidättyessä äänestämästä.

Osa 1: Tiivistelmä ETSK:n päätelmistä ja suosituksista

Puheenjohtajavaltio Itävalta esitti neuvoa-antavalle valiokunnalle ”teollisuuden muutokset” (CCMI) virallisen pyynnön laatia valmistelevala lausunto aiheesta ”Millaisia tulevaisuudennäkymiä teollisuuden muutokset ja EU:n laajentuminen avaavat raja-alueille ja miten ne vaikuttavat rajaseutuihin?”

Komitea katsoo, että alkaneen puheenjohtajakauden aikana tulee laatia erillinen ja tarkka määritelmä käsitteelle ”alue” rajaseuduista ja teollisuudesta puhuttaessa. Tulee ottaa erikseen huomioon alueet, joilla on yhteistä rajaa muiden kuin EU-maiden kanssa, sekä kiinnittää huomiota siihen, onko tämä naapurimaa ehdokasvaltio vai ei.

On selvítettävä, miten voidaan erottaa yhtäältä 1990-luvulla näillä alueilla tapahtuneiden muutosten vaikutukset ja toisaalta niiden muutosten vaikutukset, jotka johtuvat uusien maiden

liittymisestä EU:hun. Lisäksi tulee arvioida, miten tehokkaasti yhteisön välineitä käytettiin näissä maissa ennen liittymistä ja sen jälkeen, sekä millä viiveellä EU:n politiikkaa noudatettiin näillä alueilla verrattuna muihin alueisiin.

Komitea katsoo, että tärkeä, jopa ratkaiseva tekijä, joka vaikuttaa teollisuuspolitiikan toteuttamiseen ja kehitykseen rajaseuduilla laajentuneessa Euroopassa, oli ja on edelleen näiden alueiden sidosryhmien mahdollisuus hyödyntää EU:n rakennerahastovaroja. Rakennerahastotoimien lisääminen näillä alueilla on ehdottoman tarpeellista. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus eurooppalaisesta rajaseutuyhteistyöyhtymästä (ERY) tarjoaa uuden tilaisuuden tällä alalla. Komitea korostaa painokkaasti, että ERY:n kokoonpanoon on välttämätöntä sisällyttää talous- ja yhteiskuntaelämän eturyhmiä sekä muut kansalaisyhteiskunnan asianomaisten organisaatioiden toimijat ja varsinkin